

«Minner om ho Anna og han Bersvend Lund»

- av Odd Bjørklund -

Han Bersvend Larsen Bjørkeng var født den 30/10 1860. Hans foreldre var ho Marit Bårdsdtr. fra Oppdal, født i 1832 og han Lars Estensen Bjørkeng født 3/9 1825 på Fåset ved Tynset. Der i ekteskapet kom det 7 barn tilverden på Bjørkeng. 1. Erik Larsen f. 31/8 1858-1943, gift med Marit Toresdtr. Divimo f. 2/12 1859-1952. 2. Bersvend Larsen f. 31/10 1860-1952, gift med Sigrid-Anna Nilsdtr. Kirkesnes f. 17/10 1870-1966. 3. Sigrid Larsdtr. f. 23/6 1862-1888. 4. Ingeborg Evsandr. f. 8/12 1864 gift med Anders Evensen Brovold fra Foildal. 5. Paul Larsen f. 27/1 1868-1884. 6. Lars Larsen f. 28/3 1871-1966 gift med Emelie Pedersdtr. f. 19/1 1873-1950. 7. Jens Larsen f. 29/4 1876-1961 gift med Emma Moseng f. 27/4 1875-1934 i Amerika.

Han Bersvend Larsen ble gift den 13/11 1894 med ho Sigrid-Anna. Hennes foreldre var ho Randi Jensdtr. Almen fra Oppdal f. i 1829-1929 og han Nils Nilsen Kirkesnes f. 1835-1924. Og i det ekteskapet kom det 8 barn tilverden.

- Karen Nilsdtr. f. 1862-1947 gift med Ole Olsen Fagerhaug f. 1860-1925.
- Ingeborg Nilsdtr. f. 1863-1888 gift med Ole Olsen Vorhaug på Moen.
- Randi Nilsdtr. f. 1865-1940 gift med Otto Olsen Østgård f. 1858-1941.
- Nils Nilsen f. 1867-1929 gift med Ingrid Karoline Bersvendsdtr. fra Rydingen i Bardu f. 1867-1917.
- Jensine Nilsdtr. f. 1868-1895.
- Sigrid-Anna Nilsdtr. f. 1870-1966 gift med Bersv. Larsen Bjørkeng f. 1860-1952.
- Margrethe Nilsdtr. f. 1872-1935 gift med Ole Hansen f. 1880-1955.
- Petra Nilsdtr. f. 1875-1948 gift med Halvor Hagsen Skjeggnesnes.

Bersvend Larsen Bjørkeng bygde og ryddet gården Lund som er fradelt hovedbruket i 1893. Mens den eldste sønnen Erik Larsen fikk hjemgården. De første årene etter han Bersvend og ho Anna var gift bodde de på gamlegården Bjørkeng i noen år og drev gårdsbruket ilag med felles sommerfjøs ved Grindjordet og seterdrift ved Takvatnet, som de drev i flere år. Men han Bersvend fikk bygd opp sin gård og drev opp jord og land der på Lund.

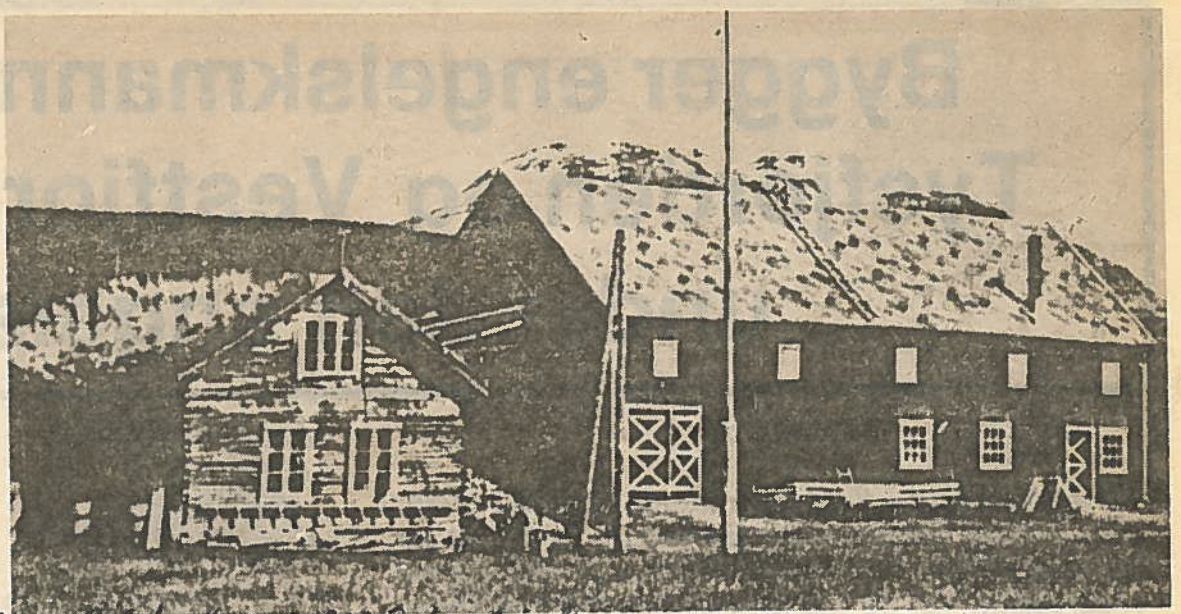

Bakerst fra venstre: Leiv, Randi, Nils og Jensine. Sittende foran fra venstre Marit og Birger. Bildet er fra 1907 Sverre er enda ikke kommet til verden. Det er ungene på Lund.

Han fikk en god start av sine foreldre og brødre som hjalp han en del i begynnelsen og likeså av sine svigerforeldre på Kirkesnes. Det var jo begge bruk, både storgårder til i den tid å være. Men han Bersvend var en arbeidsmaur, som knoget og slet dagen lang, det hadde han fått lært i sin oppvekst på Bjørkeng. Han fortalte at han måtte opp i 4-5 tiden om morgenen med sine brødre for å begynne arbeidet på gården for senere ut på skogsarbeid. I sine yngre år var han med og skar tømmer på vannkraftsagen ved Fjellfroskvatnet, som gikk til husbygging, og trelast ble kjørt om vinteren over fjellet til Storesteinnes. Han Bersvens og ho Anna satte fort merker etter seg der på Lund, som ble en av de største gårdene der oppe i dalen.

Ho Anna som kom fra Kirkesnes hadde også fått sin lærdom hjemme fra, de måtte gjøre rett for seg i de harde tider. Brukene var tungvindte i den tid, de hadde jo sommerfjøsene på andre siden av elven for havngens skyld. Den gang gikk flommen innover jordene, så buskapen måtte bort fra holmer og nes. Så ho Anna måtte ut i all slags vær for å komme seg til sommerfjøset. Senere på sommeren drev de seterdrift ved Takvatnet ilag med Bjørkeng, men ette ren tid så kjøpte han Bersvend en parsel ved Fjellfroskvatnet og drev sitt eget seterbruk der. Seterstua står der restaurert. Den ble ført fra Takvatnet og oppbygd ved Fjellfroskvatnet. Og der setret de til langt uti 1950-årene, der ble også ryddet jord og land, og høyet ble kjørt hjem på vinterfåret av den kjerne «Stella» — merra på Lund. Den store svarte rusken, han «Tell», hunden, fulgte med på fote. I ekteskapet der på Lund koim det 7 barn, så med tiden ble det god arbeidshjelp når søskenflokkens vaks opp med 4 gutter og 3 jenter.

- Den eldste Leiv B. Lund f. 1/3 1894-1982 gift med Ingebjørg Grøtli Tillermo f. 16/7 1893. De var gift i 1918. Leiv bygde og ryddet Bjørken som er fradelt eiendommen Lund, de delte også setereidommen ved Fjellfroskvatnet så de drev seterdrift lag i alle år. Han Leiv gikk i sine yngre år Vefsn folkehøgskole, han drev treskjæring og sløyd, han drev jordbruk og i en tid kjørte han postbussen fra Målsnes til Øverbygd. Ho Ingebjørg hadde lærereksamen og skolte der oppe i dalen i 4 kretser. De har 4 barn: 1. Sverre B. Lund f. 9/1 1911, gift med Brynhild Berntsen fra Saltedal med tre og metallinjen og med båtbyggeri. De har sitt hjem i Saltedal. Deres barn: Anne-Lise gift med Egil Heredsveia fra Brusand på Jæren. Svein Bernhard Bjørkeng, han har politiskolen. Knut Bjørkeng.
- Birger B. Lund f. 4/8 1905 gift med Karen Vang fra Oslo f. 20/5 1911. Han var sløydler på yrkesskolen i Vardø og i de senere år ansatt på Hørslebs skole i Oslo. I sine yngre år var han en av N-Norges beste kombinert løpere. Han ble angitt til tysk gestapo, ble arrestert og havnet i Hitlers dødsleire, til han ble reddet av aksjonen til Foike Bernadotte i 1945 etter 4 års fangenskap. Karen Vang var utdannet permasøyt og ansatt oppe i Vardø og Oslo. De har 3 barn: Birger Bjørkeng gift med Kari Auberg fra Oslo. Marit Bjørkeng gift med Jens-Petter Nielsen fra Alta. Per Bjørkeng, han er musiker og studerer ved musikkonservatoriet i Oslo. Alle bor på Slependen, Oslo.

Astrid gift med Toralf Berglund, Borg-hild gift med Torbjørn Sæterøy. 2. Jensine B. Lund f. 5/4 1894, gift med Aksel Grande f. 14/4 1887. Han var foretningmann i Smalfjord i Tana og Jensine var lærerinne. Hun hadde Vefsn folkehøgskole og lærereksamen tok hun i Oslo. Hun var ansatt i Tana, Målselv og Oslo. De har 3 barn: Eva er lærerinne i Oslo. Bror Grande er doktor på Betanien i Oslo og er gift med Anne Marie Hjulstad. Randi Grande fer lærer og talepedagog i Oslo og er gift med Ole-Johan Berntsen fra Alta.

- Nils B. Lund f. 5/4 1898, han var gift med Anna Nergård fra Vangshavn i Senja. De har 2 sønner, Bjarne og Hjalmar. Han Nils overtok eiendommen Lund etter sine foreldre. Han hadde landbruksskolen på Gibostad. Han var kommunekasserer i 36 år og hadde flere tillitsverv i kommunen. Han var andre gang gift med Gudrun Halvorsen Skjeggnes. Bjarne gift med Bjørghild Langmo fra Gratangen. Han driver nu gården og sagbruket. Hjalmar bor i Fana ved Bergen og er gift med Martha Slke fra Haugesund.
- Randi B. Lund f. 7/11 1900 gift med Magnus Brømer f. 1893. Han var rektor ved Fylkesskolen i Tana og folkehøgskolen på Hundorp i Gudbrandsdalen. De har 3 barn: Kristen Kyrre Brømer er biskop i Trøndelag gift med Hanna Guren. Sigrid Brømer er gift med Johan Nebben fra Lillehammer. Kari Brømer er gift med Edvind Paul Hovmoen, Hundorp.
- Marit B. Lund f. 14/6 1903. Hun drev Cafe Wi-To på Maukstadmoen, men ble for det meste hjemme og hjalp foreldrene som en tro tjener med gården og bruket opp igjennom alle år. Hun har bygd sitt eget hjem ved Maukstadmoen.

- Birger B. Lund f. 4/8 1905 gift med Karen Vang fra Oslo f. 20/5 1911. Han var sløydler på yrkesskolen i Vardø og i de senere år ansatt på Hørslebs skole i Oslo. I sine yngre år var han en av N-Norges beste kombinert løpere. Han ble angitt til tysk gestapo, ble arrestert og havnet i Hitlers dødsleire, til han ble reddet av aksjonen til Foike Bernadotte i 1945 etter 4 års fangenskap. Karen Vang var utdannet permasøyt og ansatt oppe i Vardø og Oslo. De har 3 barn: Birger Bjørkeng gift med Kari Auberg fra Oslo. Marit Bjørkeng gift med Jens-Petter Nielsen fra Alta. Per Bjørkeng, han er musiker og studerer ved musikkonservatoriet i Oslo. Alle bor på Slependen, Oslo.

- Sverre B. Lund f. 9/1 1911, gift med Brynhild Berntsen fra Saltedal f. 18/3 1920. Sverre er utdannet sløydler og gikk Blaker. Han har vært ansatt på yrkesskolen i Saltdal med tre og metallinjen og med båtbyggeri. De har sitt hjem i Saltdal. Deres barn: Anne-Lise gift med Egil Heredsveia fra Brusand på Jæren. Svein Bernhard Bjørkeng, han har politiskolen. Knut Bjørkeng.

Og der på Lund hos ho Anna og han Bersvend var det virksomhet, og med tiden vaks ungene opp så der ble hjelp som forsto. Der ble oppbygd nye våninger og de gamle hus ble revet. I gammelstua på Lund var det snekkerverksted og der stod han Bersvend og sønnene utover sene vinterkvelden. Det var tønnearbeid han Bersvend drev med, men han laget alt i daller, trau og kjerner, han var meget nevenyttig, han kunne og skape alt. Han Bersvend var en godmodig herre, det var ikke et eneste vondt ord som hørtes fra han, igjennom sitt lange liv. Jeg tror ikke han Bersvend sa et ord på tverra, da han ramlet ned i låven og brakk foten sin. Han koim seg ikke til lege, men spjelket selv foten, så han lå i uker før han kom seg på beina igjen, men da var foten hans blitt noe skjæv.

Og en annen gang ble han utsatt for et uhell, mens han holdt på nede i den dype brønnen og grov den dypere. De

som sto oppe og snekret brønnet med øksa i handa, mistet den og den selte i hodet på han Bersvend. Men han fikk vistnok bare ei rift i det ene øret sitt.

Han Bersvend var også skogbetjent i en årrekke der oppe, i Statens Skoger. Han var også et ivrig skytterlagsmedlem i sine år. I sine yngre år var han konservator for Sparre Schneiders reiseleder og assistent under hans forskning av insekter for Tromsø museum. Det heter: «Like søker make». Og det kan en nok si om ho Anna og han Bersvend, som begge var oppdratt i sin religiøse tro. Og der på Lund kom predikantene innom, der var losjemøter og oppbyggelsesmøter. Og hele huset ble sterkt musikalsk preget, der var orgelmusikk og sang. Det hadde ho Anna med seg fra hjemmet på Kirkesnes, for der hos ho mor Randi og han far Nils var hele huset religiøst med musikk og sang.

Ho Anna var et arbeidsjern, ho gikk som saga hele dagen lang. Med tiden vaks jentene opp så der fikk ho hjelp i huset. Ho Anna var på setra hele somrene igjennom og styrte med buskapen. Ho kunne være rene dyrlegen når det oppstod komplikasjoner i fjøset. Var det noen av naboene som trengte hjelp, var det å sende bud på ho Anna, ho kunne lege alle sår, hun hadde livserfaring, hun hjalp både folk og krøtter. Til og med måtte hun være jordmor og ile til hjelp når ho Marie Sten var ute jordmorskyss. Ho Anna trøstet den fødende når vøene kom på det verste og sa: «Nøi da, nå må du da ikke syte, for nå e han jo snart framme».

Og der på Lund, lærte de å sy sine bunader med korssting, silkesting og plattsom, heking og brodering. De kunne plissersøm, og de sydde kjoler i volang med raglan og flaggermusemerer.

Men ho Anna mintes ofte barndoms-hjemmet og hadde stor sorg når ho tenkte på sine to søstre som måtte dø bort fra familien i sin ungdoms fagreste vår. Hennes søster Ingeborg var gift med han Ola Vorhaug på Moen, men døde fra familien bare 25 år gammel. Hun ville i sin tid emigrere til Amerika, det var Amerikaføber som for mange ungdommer i den tid. Men faren nektet henne å reise, han mente de ikke var så fattige at de måtte reise til andre verdensdeler, det var eventyr.

Den andre søster til ho Anna var ho Jensine som fikk en uhelbredelig mavebetennelse, og livet sto ikke til å redde, ho døde bare 28 år gammel. Ho var forlovet med den store forkynteren og legpredikanten Ludvig Hope. Han fikk sin store sorg, han stengte seg inne, han sluttet å predike. Men han kom oppover til graven hennes Jensine på Nordmo i mange år. Benken han satt på står der

Dette bildet er både det gamle og det nye Lund. Gammelstua står der med sine mange vemodige minner.

Fra gamle Lundsetra som står der restaurert.

Den sto først ved Takvatnet, men ble flyttet til Fjellfroskvatnet.

vistnok enda. Ho døde i 1895. Men han Ludvig Hope kom med årene over sin kjærlighetsorg og ble en av de største forkynnere som Norge har fostret. Han Bersvend og ho Anna på Lund hadde noe å se tilbake på med sitt store livsverk. Som de fleste begynte de nyridding med to tomme hender. Men med sitt utrettelige arbeidsmot greide de å hanskens med alle strabaser opp gjennom livet. De hadde jo selv opplevd så mangt og mye gjennom tiden, i fra de første nybyggerår fra 1870-årene og utover til 1905 da Norge var under Sverige i barkebrøstider, og på randen av krig og blodbad. De opplevde nedgang og oppgangstider under første verdenskrig med blokaden. De overlevde smittsomme sykdommer som var dødelig i den tid. De overlevde spanskpesten som herjet i 1918 og tuberkulosen som rev bort hele familier, der oppsto lungebetennelse og differti. De opplevde og kom seg igjennom de knagte 20 og 30 årene. Det lettnet nok noe i 1939 da parafinlampen og talglyset forsvant, det kom da elektrisk lys oppover til dalen. De slapp å sitte under kujuret da oppfinnelsen av melkmaskinen kom og overtok. De kom seg gjennom krigsårene 1940-45 under okkupasjonen av Norge. De fikk vistnok ikke anledning til å reise over skylaget med flyene, men de fikk en lang biltur sydover Norge i 30-årene, hvor de besøkte slekt og kjente. Han Bersvend levde til han var 92 år. Han ble angrepet av hudsykdom og lå hjemme der på Lund i langsommelig tid, hvor ho Marit var pleierske, han ville ikke sosialen til byrde. Han Bersvend døde den 31/3 1952. Ho Anna gikk så og si frisk og rask som et urverk gjennom hele sitt lange liv. Ho var også helt åndsfrisk, men en dag følte hun seg noe trett, ho gikk for å hvile middag, men der sovnet hun stille inn, da var ho blitt 96 år.

Bersvend Larsen Bjørkeng f. 30/10 1860 gift i 1893 med

Sigrid-Anna Nilsdtr. Kirkesnes f. 17/10 1870. De tok navnet Lund.